

EVENIMENTE ISTORICE INTERDEPENDENTE ȘI MAI PUȚIN CUNOSCUTE

Lorin Cantemir prof. dr. ing. D.H.C., membru ASTR
dr. ing. Daniel Apostol

Rezumat: Prezenta lucrare își propune să fie o scurtă relatare a procesului de apariție și dezvoltare a omului și a întregii societăți umane de-a lungul timpului.

Cuvinte cheie: homo, Lucy, neanderthal,

Astăzi noi toți ne denumim hominide, adică creaturi care se deplasează în poziție vertical. Cercetatorii hominidelor i-au denumit „*homo habilis*”. Acest strămos al nostru a lăsat urme ale existenței lui apreciată la aproximativ 5 milioane de ani. Aceste urme au fost găsite în anul 1974 de o echipă de cercetători francezi și americani, care după multe căutări au găsit la aproximativ 200 de km, în partea estică a Africii, denumită Rift Valley, aflată în Etiopia. Urmele lăsate sunt 50 de oseminte provenite dintr-un schelet considerat de sex feminin, care a fost denumit convențional „*Lucy*”. S-a determinat ca femeia găsită avea circa 20 de ani, o înălțime de 1,20 m și probabil 30 kg. Dar mai important era faptul că avea un craniu, care prezenta un volum ce depășea pe al majorității altor viețuitoare, dar se pune întrebarea „*când și cum au apărut și dezvoltat aceste forme de existență ?*”.

Astăzi putem afirma cu certitudine, totul s-a dezvoltat pe un loc minumat din univers, ce a fost denumit Pământ. Ca vârsta nu poate fi perceput pragmatic, concret, ci în mod teoretic, imaginar, specialiștii apreciază că Pământul s-a născut cu câteva miliarde de ani în urmă. După unele studii și analize, Pământul a apărut acum 4 miliarde de ani în urma unei mari explozii cosmice, denumită marea explozie, „*Big bang*”. Acest lucru a permis ca după 0,5 miliarde de ani, să apară pe Pământ viața. primele forme de viață fiind simplele bacterii, care se puteau reproduce, hrăni și respira.

Evoluția bacteriilor primitive a durat mai multe miliarde de ani. Astfel, prima asociere de celule se pare ca a avut loc acum aproximativ 600 milioane de ani. Astfel, au rezultat peștii, iar primele vertebrate încep

să apară în urmă cu 500 milioane de ani. Apoi cu aproximativ 360 de milioane de ani în urmă apar batracienii dotați cu membre și cu plămâni și puteau trăi în apă sau în afara ei. Astfel, pe scara dezvoltării vieții pe Pământ, urmează maniferele, care au dinți și mamele. După acestea, cu aproape 70 milioane de ani apar primatetele. Cel mai vechi și cunoscut a fost denumit Purgatorius, care este un insectivor ce seamănă cu chițcanul de pădure. Acest mic mamifer ducea o viață arboricolă.

Pe scara evoluției apar mai tarziu, maimuțele mari, printre acestea, cu aproape 30 de milioane de ani în urmă, fiind urangutanii, gorilele și cimpanzeii, șirul lor continuând cu australopitecii, printre care se numără și ființa denumită „Lucy”, nume ce provine de la un cântec interpretat de celebrul grup Beatles, dar „Lucy” este mai apropiată de cimpanzei decât de omul actual.

Familia lui „Lucy”, ca și a celorlalți australopiteci nu a supraviețuit. Dar după 3,5 milioane de ani, altă grupă de bipezi înrudiți, caracterizați de indivizi, având craniul ce depășește volumul normal cunoscut, de circa 400 cm³ al urangutanilor, și ajungând până la circa 700 – 800 cm³, la exemplare similare ființei „Lucy”. Acest creier de 800 cm³ conținea milioane de neuroni care îi asigurau o importantă capacitate intelectuală, folosită pentru analiză, prima sa caracterizare fiind posibilitatea de a folosi focul ca „unealtă”. Aceste manifere au putut constitui o organizare socială, iar cei mai dotați au înțeles și folosit legăturile cauzale, adică de relata de existența unei cauze, după un anume efect.

În procesul de formare al omului a apărut „*homo habilis*”, denumire ce se traduce „omul îndemânatic”. „*Homo habilis*” avea volumul craniului puțin mai mic decât jumătate din volumul cranian al oamenilor moderni. În acest proces de formare, un rol important l-a avut memorarea și transmiterea pe scurt a activității umane, adică omul trebuia să-și consemneze faptele. Astfel, a apărut scrisul și scribii care consemnau toate activitățile.

Primele mari consemnări a activității umane au fost facute de remarcabilul Herodot di Halicamas, un grec care a trăit în secolul V î.Hr., mai exact între anii 430 și 484 î.Hr. A scris pe baza observațiilor sale și cunoașterii evenimentelor istorico-politice, menționate în mai multe volume, fasciculele intitulată „*Istori*”. Mult căutate și apreciate, aceste

scrieri au justificat considerarea lui Herodot ca „*părintele istoriei*”.

În vremea lui Herodot erau pregătiți oameni pentru a scrie evenimente și fapte, de la diverse relatări ale vremii. Aceștia erau denumiți „*scribi*” și ținuți de diverși cunoscători pentru a consemna activitatea unor conducători militari, politici sau economici. Nu există informații precum Herodot ar fi fost un scrib, însă trebuie să recunoaștem că Herodot era un pasionat observator al activității umane văzute direct și înțelese strict personal. Herodot trăia numai pentru a observa și înțelegea preocupările oamenilor. Lucrările lui au fost apoi citite și analizate cu mult interes de toți care s-au preocupat de istorie, și se știe, că și în România i s-a dat atenția corespunzătoare. Astfel, marele istoric Nicolae Iorga le-a studiat și analizat, și le-a tipărit la Valenii de Munte în anul 1909. Vom mai menționa că în Moldova, încă din sec. al XVII-lea istoriile lui Herodot au intrat în atenția logofătului Eustatie aflat la curtea domnitorului Petru Șchiopul. Logofătul fiind și un bun cunoscător al limbii elene a analizat traducerea manuscrisului.

În concluzie, vom sublinia faptul că Herodot era pasionat de subiectele istoriei tradiționale. Se spune că Herodot a călătorit mult în spațiul balcanic și limitrof, în dorința de a se informa direct. Acesta ar fi fost și în Egipt pentru a vedea și cunoaște cum se face o îmbălsămare, pe care a descris-o în scrierile sale. Astfel, un spital american a realizat o îmbălsămare așa cum a descris-o marele Herodot.

Vom sublinia că omul trăiește și se dezvoltă, făurindu-și propria civilizație, iar acest lucru este ceea ce la interesat pe Herodot. „*Pescarul de la Lacul Getic*” se pare că este unul din cei mai vechi strămoși europeni, denumit și omul de la Bugiulești – Tetoiu, care a trăit pe teritoriu României. Acesta este de fapt un neanderthalian, care a lăsat urme, credibile, niște falange găsite într-o peșteră din Transilvania, ca de altfel, și la Baia de Fier.

Un pas uriaș în înțelegerea comportării băștinașilor carpați l-a constituit descoperirea celulelor nervoase, a neuronilor, care formează țesutul neuronal. Acest lucru este făcut de histologul spaniol Santiago Ramon y Cajal (1852-1934), care pune astfel bazele neurologiei și devine Laureat al Premiului Nobel în anul 1906. Cercetările făcute de historiologul spaniol s-au bucurat de un mare interes, și au atras un

număr mare de cercetători, unul dintre aceștia fiind medicul român Gheorghe Marinescu care pune bazele neurologiei moderne.

Primul om și primul strămoș al omului actual a apărut în urmă cu 3 sau 4 milioane de ani. El a trăit în estul și sudul Africii. Își cioplește primele unelte din piatră de râu și își face adăpost din crengi.

Urmașul lui Homo habilis a fost Homo erectus, care a apărut în urma cu 1,7 milioane de ani. Homo erectus sau „*omul drept*” avea un mers asemănător omului, fiind prima specie umană, care a prezentat o față plată, volumul creierului variind de la 546 la 1251 cm³. Îl regăsim în Java – „*Homo de Solo*”, în China, în Algeria, iar unii specialiști îl consideră homo sapiens arhaic, care a dat naștere la două specii: la homo sapiens neanderthals și la homo sapiens sapiens.

Homo neanderthal este original din Europa. El apare apr. în anii 450000 î.e.n. și dispăre apr. în anii 35000 î.e.n. El descoperă și populează cele cinci continente. În jurul anului 40000 î.e.n. este însoțit de omul de Cro-Magnon, succesorul omului de Neanderthal. Ajunge în Asia centrală, pătrunde în lumea nouă, începând cu Siberia, în anii 50000 î.e.n., ajunge în Australia care atunci era legată de Noua Guinee. Vom arata că toți acești Homo fuseseră dezvoltati intelectual și se bazau mai mult pe instinct. Zonele pământene mai bogate în resurse de trai au favorizat creșterea numărului de oameni, care au format astfel comunități umane. Se consideră că au fost cinci regiuni de răspândire a hominizilor. Prima regiune cuprinde Europa răsăriteană cu teritoriul Daciei, comunitățile s-au mărit și s-au stabilizat, ocupând unele spații. Aceste comunități trebuiau să se organizeze și să fie conduse. În principiu, toți urmăreau să se dezvolte și de multe ori apăreau păreri antagoniste între membri, care s-au rezolvat cu folosirea forței armate.

Dezvoltarea intelectuală a oamenilor a permis dezvoltarea culturală a lor și a societății umane, în general.

Bibliografie:

1. www.wikipedia.com
2. <https://www.independentaromana.ro>
3. Schoenemann P. Thomas. Evolution of the Size and Functional Areas of the Human Brain. *Annual Review of Anthropology*. Palo Alto, CA: Annual Reviews (octombrie 2006). **35**: 379–406.